

Er livet stadig en polka værd?

Af Henrik Adler

For et års tid siden var jeg til koncert med Lars Lilholt Band. En indbydelse fra Lars Lilholt var nok til at vække min nysgerrighed. Det var længe siden jeg sidst havde været til koncert for at høre folk-rock, så det kunne være spændende at høre, hvor folk-rock'en var på vej hen idag. Til min skuffelse viste det sig, at den overhovedet ikke var på vej nogen steder.

»Livet er stadig en polka værd«, sagde Lars Lilholt, og jeg kunne kun gi ham ret. Men danser man polka idag? Electric Boogie og Fame-dans synes at være mere adækvate svar på den strøm af impulser, der tilflyder os i det højteknologiske og strømlinede Danmark. Så hvad stiller vi op med polka, skalmeje- og krumhornsmusik?

Og tankerækken flød videre. Hvad skal vi stille op med den musik, der før var gængs til alle vores græsrods- og solidaritetsarrangementer. På mig virkede musikken reaktionær og prøjsisk – måske et fristed for nogle relikter fra svundne dages ungdomsoprør, men i givet fald et enten fremtidspessimistisk fristed eller måske en regressiv blindgyde. Osse teksterne virker u-samtidige. Jeg mener, hvad skal jeg høre om Colaarbejdere på bunden af bryggerkarret et sted i Sydamerika for, når det intet har med den data-disciplin og TV-turisme at gøre, som omgiver mit samfund. Der er langt fra Polka til Street-funk, og der er langt fra Rio til Århus.

Der er langt fra Polka til Street-

dance – så langt, at fusion ikke lader sig gøre, som den på et vist tidspunkt lod sig gøre med 'folk'-musikken og rock-musikken. Folkrock'en er utidssvarende som fusion og nye lader sig ikke skimte i horisonten. Initiativløshed og modløshed præger 'folk'-scenen. Fugl Fønix ligger og gærer på scenegulvet og kun de færreste har fået farten af, at noget er galt.

Selvhadet

»Folk-rock'en er ikke død, men lugter ilde«, sagde Lars Lilholt i et senere interview. Og kernen i dette er vel, at det for de fleste udøvere er utrolig svært at se udover kredsen af den stadigt hastigt indskrumpende tilhængerskare. Det er lettere at blive indendøre og fastholde problemerne dér. Lars Lilholt er én af de personer, der har formået at kikke udenfor, og er derfor osse et af de bedste sandhedsvidner på folk-rock'ens tilstand.

Selvhadet er en af de svøber, der går som en munkepinsel gennem miljøet, og dermed signalerer, at scenen har et forskruet og uvirkeligt forhold til sin omverden. Lars Lilholt var *meget* hurtig, da vi snakkede sammen til den omtalte koncert: »Det jeg laver er *ikke* folkemusik eller folk-rock, men *rock*.« Og Alan Olsen, der er en af de eneste tilbageblevne solister på folk-scenen, sagde det på denne måde: »Nu skal jeg spille på en del festivaler til sommer. Det vigtigste for mig er, at der ikke kommer til

at stå, at jeg skal spille viser eller folke-musik.« – Men når det nu *er* folkemusik! Den manglende interesse for 'folk' og folk-rock har vendt piskesnærten indad. Selvhad præger miljøet i en grad, der har selvforægtende karakter.

En måde at komme ud over den pinlige selverkendelse, er at lyve sig fra musikkens reelle indhold og simpelt hen lade være med at kalde det *noget*. Helt grotesk blir det, når man i miljøet skal forsøge at forklare sig ud af forskellen til rockmusik – den skjulte arvefjende. Alan Olsen er her et fabelagtigt vidne: »Jamen, hva er folkemusik? Er Echo & The Bunnymen ikke osse folkemusik? Alt er i virkeligheden folkemusik – noget er akustisk, noget er forstærket, men så længe der er et ærligt forhold mellem musik og udøver, er det folkemusik. Lige i øjeblikket er der ikke noget der hedder akustisk folke-musik – der er ingen scene og der er ikke et ret stort publikum, så det er mere den elektrisk forstærkede folkemusik, der er i vælten«. Så kringlet kan det altså bortforklares! Musik er musik og derfor kan man ikke skelne mellem rock og 'folk'. At *det* er noget forbandet sludder kan man konstatere, når man begynder at snakke om farbare udveje for den misere, folk-rock'en står i.

Nye veje

Der er ingen 'folk'- eller folk-rockmusiker, jeg er stødt på, som har haft et blot

nogenlunde afslappet forhold til journalister. Det skyldes den fejlagtige opfattelse, at det er journalisternes skyld, at det er umuligt at sælge folk-rock'en. Men problemet er vendt helt på hovedet, som man kan konstatere her: »Jeg er pissetræt af rubrikker og båse. Båse er noget man spærrer grise ind i – ikke musik. Derfor kan man ikke kalde min musik for 'folk'. Det er *min* musik – båse og kasser er noget smarte journalister har fundet på. Det hele er ikke kun musikernes skyld, det er osse journalisternes«, siger Lars Lilholt. Og det tror da fa'en, kunne man tilføje, at man ikke vil sættes i bås, for så havner man jo lige præcis dér, hvor man hele tiden har bestræbt sig så umådeligt at komme væk fra: i 'folk'- eller folk-rockkassen. Og den lugter som bekendt ilde.

Men ideer til at komme videre findes – osse mere farbare efter min mening. »Vi må være bedre til at fascinere«, siger Alan Olsen. »I 60'erne og 70'erne satte man sig bare på scenen med en guitar og sagde til sig selv – »Jeg er ingen« – altså en slags selvvalgt jantelov«, og han fortsætter, »hvis folk'en skal overleve, skal vi mere over i entertainer- og underholdningsstilen. Kontakten med publikum er et enormt væsentligt element i det vi altid har lavet.«

Hvad den underholdning i hvert fald ikke skal indeholde, siger Alan Olsen: »Børn idag har altid skullet høre efter alle mulige steder, og når de så endelig slipper taget fra en 'hør-efter'-institution, så skal de ikke hjem og høre efter en eller anden folkesanger.«

Jeg tror selv, at der er meget sandhed i disse betragtninger. For mig at se handler problemer med 'folk' og folk-rock'en nemlig om, at der mangler en tidssvarende formulering af problemet

foto fjernet af
copyrightmæssige hensyn

Lars Lilholt. (Foto: Michael Harder).

– formuleringer, der ligger hinsides selvhad og bitterhed overfor journalister. Problemet er jo ikke, at 'folk' behøver at være utidssvarende og uvedkommende, men mere, at den i sin nuværende form ikke er lydhør overfor de strømninger, der findes i samfundet. Det er vigtigt at indse, at 'folk' kan være lisså fascinerende som alle andre stilarter, blot det ikke forfalder til at låne sig frem fra andre stilarter eller gå til i eget selvhad. Lånet fra andre stilarter er ellers det problem, man fornemmer, hos en kunstner som Lars Lilholt: »I det show, jeg kører med, vil du se guitarister smide sig ned på scenen, du vil se os allesammen gå helt frem på scenekanten, når vi har solo'er og vi er alle sam-

men meget bevidste om, hvilket tøj, vi tager på.« Men det virker kunstigt og påtaget på mig, når det er guitarister med ovationguitarer, der smider sig på scenen. Det er lån af *form*, der ikke direkte lader sig overføre til en anden stilart. Pulsen i musikken er europæisk og ikke amerikansk – der er ikke et gran af 'sort' musik i Lars Lilholts måde at spille på. Og det er helt i orden, blot man ikke sminker sin musik op med kulører, den ikke har, for at lappe på et halsbrækkende image. Så hellere tage konsekvensen og stå ved, hvad det er man laver. Der er måske ikke så langt fra polka til publikum, som man tror, men der er i hvert fald langt fra street-funk til polka.